

Dosarul nr.3ra-28/22
2-16003068-01-3ra-11012022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud: V. Hrapacov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud: G. Colev, A. Curdov, Ș. Starciuc)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Sitara” împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”, Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respins apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 19 iulie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Sitara” a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” solicitând anularea deciziei nr.6/k din 17 mai 2016 cu privire la recalcularea volumului de gaze naturale consumat; anularea actului de constatare a încălcării clauzelor contractuale nr.xxx din 31 martie 2016; anularea facturii fiscale nr.xxx din 18 mai 2016 cu privire la achitarea sumei de 152396,44 lei; anularea deciziei nr.7/k din 17 mai 2016 cu privire la recalcularea volumului de gaze naturale consumat și a facturii nr.xxx din 18 mai 2016 cu privire la achitarea sumei de 53886,1 lei; încasarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului.

Prin încheierea protocolară din 16 septembrie 2016 a Judecătoriei Comrat, sediul Central s-a dispus atragerea Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz” în calitate de persoană terță (f.d.42-43, vol.I).

Prin încheierea protocolară din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Comrat, sediul Central s-a dispus atragerea Societății cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz” în calitate de copârât (f.d.12-13, vol.II).

Prin hotărârea din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central s-a admis parțial acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Sitara” împotriva Societății pe Acțiuni „Moldovagaz”, Societatea cu Răspundere Limitată „Gagauz-Gaz” cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

S-a anulat decizia nr.6/k din 17 mai 2016 emisă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la recalcularea volumului de gaze naturale consumat.

S-a anulat factura fiscală nr.xxx din 18 mai 2016 eliberată de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la achitarea sumei de 152 396,44 lei.

S-a anulat decizia nr.7/k din 17 mai 2016 emisă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la recalcularea volumului de gaze naturale consumat.

S-a anulat factura nr.xxx din 18 mai 2016 eliberată de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” cu privire la achitarea sumei de 53 886,1 lei.

Acțiunea în partea anulării actului de constatare a încălcării clauzelor contractuale nr.xxx din 31 martie 2016 a fost respinsă, ca neîntemeiată (f.d.30, vol.II).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 30 aprilie 2021, Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” a depus apel împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea admiterii pretențiilor reclamantului, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Societatea cu Răspundere Limitată „Sitara” (f.d.35-35 verso, vol.II).

Prin decizia din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” împotriva hotărârii din 16 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central (f.d.80, 83-92, vol.II).

La 29 octombrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Comrat, Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” a depus cerere de recurs motivată în limba rusă, solicitând casarea deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat și a hotărârii instanței din fond din 16 aprilie 2021, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii (f.d.102-103, vol.II).

Studiind cererea de recurs depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz”, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a acorda recurentului Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” un termen pentru înlăturarea neajunsurilor constatate la depunerea cererii de recurs, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.244 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art.233 din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ, reglementează condițiile de formă și de conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Totodată, art.231 alin.(2) din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ, stipulează că pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap.II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art.213 din Codul administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art.211 alin.(1) și (2) și ale art.212 alin.(1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se

consideră depusă la data inițială.

Conform art.235 coroborat cu art.art.244 alin.(2) din Codul administrativ, dacă cererea de recurs nu corespunde cerințelor prevăzute la art.233 alin.(1) și (2) și art.234 alin.(1), judecătorul stabilește recurentului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă recurentul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de recurs se consideră depusă la data inițială.

Instanța de recurs observă că, la caz, cererea de recurs depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” este redactată și depusă în limba rusă, adică într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

La aspectul dat, art.26 din Codul administrativ, stipulează că, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.

Prin Hotărârea nr.17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr.3465-XI din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești. Curtea a notat că, potrivit art.74 alin.(1) din Legea nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil și penal este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art.118 din Constituție, art.24 din Codul de procedură civilă, art.16 din Codul de procedură penală și art.9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art.118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art.13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie, obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Principiul utilizării limbii oficiale impune obligația participanților la proces de a se conforma condițiilor de admisibilitate a cererii de chemare în judecată, cererii de apel și cererii de recurs, inter alia de a fi redactate în limba în care se desfășoară procedura judiciară, adică în limba de stat - limba română.

Însăși Curtea Europeană a Drepturilor Omului a observat că, dreptul de acces la instanță nu este unul absolut și se pot impune anume limitări; acestea sunt implicit admise, deoarece dreptul de acces „prin natura sa, presupune reglementarea sa de către stat, reglementare care poate varia în timp și spațiu, în concordanță cu nevoile și resursele comunității și ale indivizilor” (a se vedea Stanev vs Bulgaria [Marea

Cameră], 17 ianuarie 2012, §230; Pasquini vs San Marino, 2 mai 2019, §156).

Condițiile de admisibilitate a unei căi de atac pot fi aplicate dacă nu reduc substanța dreptului de acces la un tribunal și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea Sultan vs Republica Moldova, 5 iunie 2018, §24; Graciova vs Republica Moldova, 24 ianuarie 2019, §§23-24). Limitările într-o cale extraordinară de atac pot fi mai stricte decât cerințele instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, Miessen vs Belgia, 16 octombrie 2016, §64; Samardzic vs Croația, 20 iulie 2017, §28; Zubac vs Croația [Marea Cameră], 5 aprilie 2018, §82)

În aceste condiții, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, în cazul când cererea de recurs este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, justițiabilului i se va indica acest neajuns și i se va acorda un termen pentru înlăturarea acestuia. Dacă cererea de recurs se va perfecta în limba de stat sau va fi însoțită de o traducere oficială a textului acesteia, atunci se va considera depusă la data inițială.

Totodată, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlătură justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanților la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că, cererea de recurs motivată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” este redactată într-o altă limbă decât cea în care se desfășoară procedura judiciară, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va acorda termen recurentului Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” prezentarea cererii de recurs redactată cu traducere în limba în care se desfășoară procedura judiciară, adică în limba de stat, până la 04 mai 2022, ora 17:30.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a explica recurentului că, în cazul neînlăturării în termenul stabilit de instanța de recurs a neajunsurilor constatate la depunerea cererii de recurs, în temeiul art.246 alin.(2) lit.f), art.244 alin.(2), art.233 alin.(1) din Codul administrativ, recursul va fi declarat inadmisibil.

Conform art.244 alin.(2), art.233 alin.(2), art.235, art.230 și art.195 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se amână ședința pentru 18 mai 2022.

Se acordă termen recurentului Societatea pe Acțiuni „Moldovagaz” pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție (sediul: mun. Chișinău, str. Petru Rareș,

nr.18) a cererii de recurs motivată împotriva deciziei din 06 octombrie 2021 a Curții de Apel Comrat, redactată cu traducere în limba de stat, până la 04 mai 2022.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,

judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron